

חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (אכסון במלון) (מס' 3), תשי"א — 1950 *

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (אכסון במלון), תשי"א—1949, מוארך בזה עד יום כ"ב באדר א' תשי"א (28 בסברואר 1951). הארכת תוקף
2. תקפו של חוק זה הוא מיום י"ח באלול תשי"א (31 באוגוסט 1950). פחילת חוקף

משה שפירא
שר העליה

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

חוק נכסי גרמנים, תשי"א — 1950**

1. חוק זה בא מתוך מגמה לכנס את נכסי הגרמנים ולממשם, כדי שנכסים אלה, או תמורתם, יוכלו לשמש בטחון לסילוק תביעות של אנשים היושבים בישראל, או העשויים להתנחל בה, מאת המדינה הגרמנית, מוסדותיה, שלטונותיה ורשויותיה — המרכזיים, המחזייים, המקומיים והאחרים — או מאת גרמנים או תושבי גרמניה. סנמת החוק
2. בחוק זה — פירושם

(א) „גרמני“ פירושו —

- (1) אדם אשר, ביום ג' בשבט תרצ"ג (30 בינואר 1933) או לאחר מכן, היה אזרח או נתין של גרמניה, אך אינו כולל אדם —
- (i) הנמנה עם קבוצת בני אדם שחוקי גרמניה — כפי שהיו נוהגים ביום האמור או לאחר מכן — הפלוה לרעה מטעמי גזע ושנרדף בגרמניה — ביום האמור או לאחר מכן — מטעמי גזע או שהיה צפוי לרדיפה מטעמי גזע אילו היה בגרמניה אותה שעה ;

* נתקבל בכנסת ביום י"ב באב תשי"א (28 ביולי 1950) ; הצעת החוק ודבריה הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 50 מיום כ"ט בתמוז תשי"א (14.7.50), עמ' 207.

¹ קובץ התקנות 15 מיום י"ט באייר תשי"ט (18.5.49), עמ' 189.

** נתקבל בכנסת ביום י"ב באב תשי"א (28 ביולי 1950) ; הצעת החוק ודבריה הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 28 מיום כ"ה בכסלו תשי"א (18.11.49), עמ' 41.

(11) שהיה אזרח או נתין של גרמניה אך ורק משום שארץ או חבל ארץ סופחו לגרמניה לאחר יום כ"ח באדר א' תרצ"ח (1 במרס 1938) ;
 (2) חבר בני אדם שכל חבריו, שותפיו, בעלי מניותיו, מנהליו או מנהלי עסקיו הם גרמנים כמשמעותם בפסקה (1), או שגרמנים כאלה מכריעים באופן אחר בהנהלת עסקיו, או שכל הונו הוא בידי גרמנים כאלה ;

(ב) „השר“ פירוש — שר האוצר ;

(ג) „חבר בני אדם“ פירוש — חבר שנתכונן בארץ ישראל או מחוצה לה, מאוגד או בלתי מאוגד, רשום או בלתי רשום, וכולל חברה, שותפות, אגודה שיתופית, אגודה לפי חוק האגודות מיום 29 ברג'ב 1327 — 3 באוגוסט 1909, וכל גוף משפטי אחר וכל מוסד בעל נכסים ;

(ד) „נכס“ כולל מקרקעים ומטלטלים, כספים, זכות בנכס, מוחזקת או ראויה, מוניטין, וכל זכות בחבר בני אדם או בניהולו ;

(ה) „נכס גרמני“ פירוש — נכס המצוי בשטח המדינה ביום שחוק זה נכנס לתקפו, וגרמני הוא בעליו ; וכולל נכס אשר ערב אותו יום היה מוקנה —

(1) לממונה על רכוש האויב לפי פקודת המסחר עם האויב, 1939¹, או

(2) לאפוטרופוס לנכסי נפקדים לפי חוק נכסי נפקדים, תש"י — 1950²,

וערב אותה הקנייה היה בעליו גרמני ;

(ו) „נכס מוקנה“ פירוש — נכס גרמני המוקנה לאפוטרופוס לפי חוק זה ;

(ז) „נכס מוחזק“ פירוש — נכס מוקנה שהאפוטרופוס מחזיק בו בפועל,

וכולל נכס שנרכש תמורת נכס מוקנה ;

(ח) „שטח המדינה“ פירוש — השטח בו חל משפט מדינת ישראל.

האפוטרופוס
לנכסי גרמנים

3. (א) השר ימנה, בצו שיפורסם ברשומות, מועצת אפוטרופוסות לנכסי גרמנים ויקבע את אחד מחבריה כיושב ראש המועצה. יושב ראש המועצה ייקרא האפוטרופוס. תפקידי מועצת האפוטרופוסות וסמכויותיה ייקבעו על ידי השר בתקנות.

(ב) האפוטרופוס רשאי להגיש תביעה ולפתוח בפעולה משפטית אחרת נגד כל אדם, ולהיות תובע, נתבע, או בעל דין אחר בכל פעולה משפטית.

(ג) האפוטרופוס זכאי להיות מיוצג בכל פעולה משפטית על ידי היועץ המשפטי לממשלת ישראל או בא כוחו.

(ד) חדל האפוטרופוס מכהן, תפקידיו, סמכויותיו, זכויותיו וחובותיו כאפוטרופוס עוברים מאליהם לשר ; נתמנה אדם אחר להיות האפוטרופוס, התפקידים, הסמכויות, הזכויות והחובות האמורים עוברים מאליהם אליו, וכן מאפוטרופוס לאפוטרופוס.

מיכוי מספקים,
סוכנים ועוברים

4. (א) האפוטרופוס רשאי, באישור השר בכתב, למנות מספקים על נכסי גרמנים ולהעביר לכל אחד מהם כל סמכות מסמכויותיו, חוץ מהסמכות למנות

¹ ע"ר מס' 923 מיום 5.9.39, תוס' 1, עמ' 70

² ספר החוקים 37 מיום ב' בניסן תש"י (20.3.50), עמ' 80.

מפקחים. הודעה על מינויו ועל היקף סמכויותיו של כל מפקח תפורסם ברשומות. תוקף המינוי מיום פרסום ההודעה או מתאריך מאוחר יותר שיצוין בהודעה.

(ב) האפוטרופוס רשאי למנות סוכנים להנהלת נכסים מוחזקים בשמו ולקבוע ולשלם את שכר טרחתם.

(ג) האפוטרופוס רשאי למנות פקידים ועובדים אחרים שדינם כדין שאר עובדי המדינה.

הקניית נכסי
גרמנים
לאפוטרופוס

5. (א) כל נכס גרמני מוקנה בזה לאפוטרופוס מיום פרסום מינויו.

(ב) כל זכות שהיתה לגרמני בנכס עוברת מאליה לאפוטרופוס בשעת הקניית הנכס; ויד האפוטרופוס כיד בעל הנכס או מי שהיה בעל הנכס ערב הקנייתו לפי פקודת המסחר עם האויב, 1939, או לפי חוק נכסי נפקדים, תשי"ז — 1950, הכל לפי הענין.

(ג) דין פירותיו של נכס מוקנה כדין הנכס המוקנה המביא את הפירות.

(ד) האפוטרופוס זכאי לשים יד על נכס מוקנה בכל מקום שימצאנו.

(ה) רכש האפוטרופוס נכס, שלא היה נכס גרמני בשעת הרכישה, תמורת נכס מוקנה, הנכס שנרכש נהפך לנכס מוחזק ודינו כדין הנכס שתמורתו נרכש.

(ו) עם הקניית נכס גרמני, כמשמעותו בסעיף 2 (ה) (1), לפי סעיף זה מתבטל מאליו כל צו הקנייה לפי פקודת המסחר עם האויב, 1939, במידה שהוא חל על אותו נכס.

(ז) עם הקניית נכס גרמני, כמשמעותו בסעיף 2 (ה) (2), לפי סעיף זה פוקעת מאליה כל זכות שהיתה לאפוטרופוס לנכסי נפקדים באותו נכס לפי חוק נכסי נפקדים, תשי"ז — 1950.

6. (א) אדם שברשותו נכס גרמני חייב למסרו לאפוטרופוס.

(ב) אדם שיש עליו חוב או חיוב אחר כלפי גרמני חייב לסלק את החוב לאפוטרופוס או לקיים כלפיו את החיוב.

מסירת נכסים
לאפוטרופוס

7. האפוטרופוס רשאי, בעצמו או על ידי אחרים בהסכמתו בכתב, להוציא את כל ההוצאות ולהשקיע את כל ההשקעות הדרושות לשמירת נכס מוחזק, להחזקתה, לתיקונה, לפיתוחו, או למטרות אחרות כיוצא באלה.

הוצאות
והשקעות

8. (א) העובדה שנכס היה לנכס מוקנה אינה מסקיעתו מכל משכנתה, משכון או שעבוד אחר, או מכל זכות חזקה או שימוש, שנוצרו באופן חוקי לפני כן.

(ב) אין לעשות לגבי נכס מוקנה כל מעשה הוצאה לפועל או פעולה לפי סעיף 14 לפקודת העברת קרקעות¹, ואין להסתייע לגבי נכס מוקנה בסעיפים 8, 9 או 10 לחוק על חלוקת נכסי דלא נידי מיום 14 במחרם 1332, אלא על פי היתר בכתב מאת האפוטרופוס, ואם לא ניתן היתר תוך שנה מיום שנתבקש — כתום אותה שנה.

נכסים
מוקנים —
שעבודם
ועיקולם

¹ חוקי א"י, כרך ב', פרק פ"א, עמ' 855;
ע"ר מס' 782 מיום 12.5.38, תוס' 1, עמ' 24;
ע"ר מס' 938 מיום 22.9.38, תוס' 1, עמ' 88.

(ג) עיקול שהוטל על נכס גרמני, בין לפני שהיה לנכס מוקנה ובין לאחר מכן, אינו מונע את האפטרופוס מהוציא את הנכס מרשותו בהתאם לחוק זה; ואם הוציא, יחול העיקול, במקום על הנכס, על התמורה שקיבל בעדו.

תחום אחריות
של האפטרופוס
ושל הפועלים
לפי הוראותיו

9. קיבל האפטרופוס, או אדם שפעל, במישרים או בעקיפים, לפי הוראות האפטרופוס, נכס לידי, או עשה פעולה בנכס, מתוך אמונה כנה והגיונית, אך מוטעית, כי הנכס הוא נכס מוקנה, לא ישא על כך האפטרופוס או אותו אדם באחריות אזרחית יתירה מזו שהיה נושא בה אילו היה הנכס אותה שעה נכס מוקנה.

כשרותו של
עסקו

10. כל עסקה שנעשתה בתום לבב בין האפטרופוס ובין אדם אחר בכל נכס שהאפטרופוס חשבו בשעת העסקה לנכס מוקנה לא תיפסל ותעמוד בתקפה גם אם יוכח שהנכס לא היה אותה שעה נכס מוקנה.

החזרת נכסים
שנחשבו בטעות
לנכסים מוקנים

11. (א) מצא האפטרופוס שנכס שהוא חשבו לנכס מוקנה אינו נכס מוקנה, רשאי הוא, בהתחשב עם הוראות סעיף 10, למסור את הנכס או התמורה שקיבל בעדו, הכל לפי הענין, לאדם הזכאי, לדעת האפטרופוס, להחזיק בנכס או בתמורה.
(ב) החליט בית משפט מוסמך שנכס שהאפטרופוס חשבו לנכס מוקנה אינו נכס מוקנה, ימסור האפטרופוס, בהתחשב עם הוראות סעיף 10, את הנכס או את התמורה שקיבל בעדו, הכל לפי הענין, לאדם שהורה עליו בית המשפט בהחלטתו, ואם לא הורה בית המשפט — לאדם שמידיו קיבל האפטרופוס את הנכס, ואם אין האדם ידוע לו, יפנה האפטרופוס לבית משפט מוסמך לשם קבלת הוראות.

הנבלת סמכויות
האפטרופוס

12. (א) היה הנכס המוקנה מסוג המקרקעים, אין האפטרופוס רשאי —
(1) למכור את הנכס או להעביר באופן אחר את זכות הבעלות עליו;
אולם אם תוקם רשות פיתוח על פי חוק של הכנסת, מותר יהא לאפטרופוס למכור את הנכס לאותה רשות פיתוח, במחיר שאינו פחות משוויו הרשמי של הנכס;

(2) להחכיר את הנכס לתקופה שלמעלה משש שנים, אלא —

(i) לרשות הפיתוח האמורה, ובהחכירו לה נכס יתנה האפטרופוס עם רשות הפיתוח בחוזה החכירה שדמי החכירה השנתיים שישולמו על ידיה לא יהיו פחותים מסכום השווה ל-4.8 למאה משוויו הרשמי של הנכס; או

(ii) לחוכר אחר המתחייב בחוזה החכירה לעבד או לפתח את הנכס להנחת דעתו של האפטרופוס.

(ב) חלוקה מרצון של מקרקעים המוחזקים במשע אינה נחשבת, לצורך סעיף קטן (א), כהעברת זכות הבעלות על המקרקעים.

(ג) החכיר האפטרופוס נכס לתקופה שלמעלה משלוש שנים, אין הוראות פקודת העברת קרקעות חלות על החכירה; אך האפטרופוס רשאי לבקש את רישום החכירה בהתאם לאותה פקודה.

(ד) „שווי רשמי“, בסעיף זה, פירוש —

(1) לגבי נכס שהיה חייב, בשנת הכספים 1947—1948, במס רכוש עירוני לפי פקודת מס הרכוש העירוני, 1940¹ — סכום הגדול פי $\frac{16}{3}$ מהשווי השנתי הנקי שנקבע לו לצרכי אותה פקודה בהערכה האחרונה שלפני יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) ;

(2) לגבי נכס שהיה חייב, בשנת הכספים 1947—1948, במס רכוש חקלאי לפי פקודת מס הרכוש החקלאי, 1942² —

(i) והיה בנין תעשייתי כמשמעותו באותה פקודה — סכום הגדול פי $\frac{16}{3}$ מהשווי השנתי הנקי שנקבע לו לצרכי אותה פקודה בהערכה האחרונה שלפני יום ו' באייר תש"ח (15 במאי 1948) ;

(ii) ונמנה עם סוג 1, 2, 3, 4 או 17 שבתוספת לאותה פקודה — סכום הגדול פי 300 מהמס שהיה מוטל עליו — אילו נמנה עם סוג 1 שבתוספת האמורה — בעד אותה שנת כספים ;

(iii) ונמנה עם אחד הסוגים האחרים שבתוספת לאותה פקודה — סכום הגדול פי 75 מהמס שהיה מוטל עליו בעד אותה שנת כספים ;

(3) לגבי נכס אחר — סכום הגדול פי $\frac{16}{3}$ מהשווי השנתי הנקי שהיה נקבע לו, בשנת הכספים 1947—1948, לצרכי פקודת מס הרכוש העירוני, 1940, אילו היה חייב, באותה שנת כספים, במס רכוש עירוני לפי אותה פקודה ;

ובלבד שהשר יהא רשאי להקטין כל שיעור מהשיעורים הנזכרים בסעיף קטן זה —

(1) לגבי נכס שלא שולם עליו מס רכוש עירוני או מס רכוש חקלאי, הכל לפי הענין, במשך חמש השנים שקדמו ליום כ"א באדר ב' תש"ח (1 באפריל 1948), אם מפני שהנכס היה פטור ממס ואם מכל סיבה אחרת שהיא ;

(2) לגבי נכס שאפשרויות השימוש בו מוגבלות, לדעת השר, מחמת גזק, הזנחה או טעם אחר כיוצא בזה.

(ה) היה הנכס המוקנה שעבוד הניתן לביטול, אין האפוטרופוס רשאי לבטלו אלא בתמורה או בהתאם לתנאי השעבוד ; ואם היה זכות הניתנת לויתור, אין האפוטרופוס רשאי לויתור עליה אלא בתמורה.

(ו) כל האמור בחוק זה לא יפגע בסמכויות שר החקלאות לפי תקנות־שעת־חירום (עיבוד אדמות מוברות), תש"ט—1948³.

(ז) היה הנכס המוקנה אדמה חקלאית שאינה מוברה, או אדמה מוברה ששר החקלאות לא קיבלה לחזקתו לפי תקנה 4 לתקנות־שעת־חירום (עיבוד אדמות מוברות), תש"ט—1948, או שהיה משמש לצרכי חקלאות, כל הסכם שעשה עליו האפוטרופוס טעון הסכמה בכתב של שר החקלאות. המלצת שר החקלאות על עריכת הסכם או הוראה כללית על כך בכתב, כוחה כהסכמה בכתב.

¹ ע"ר מס' 1065 מיום 20.12.40, תוס' 1, עמ' 218

² ע"ר מס' 1182 מיום 10.8.42, תוס' 1, עמ' 9

³ ע"ר מס' 41 מיום ו' בטבת תש"ט (7.1.49), תוס' א', עמ' 94.

13. (א) האפוטרופוס לא יסלק חוב המגיע מגרמני או בקשר לנכס גרמני ולא יקיים חיוב אחר שגרמני נתחייב בו, אלא —

(1) אם הוא חוב של מסים, ארנונות, או תשלומי חובה אחרים כיוצא באלה, או

(2) אם דבר החוב או החיוב הוכח להנחת דעתו המלאה של האפוטרופוס, או

(3) על פי פסק דין של בית משפט מוסמך,

ובמידה שהנכסים המוחזקים של אותו גרמני יספיקו לכך.

(ב) בית המשפט הדן בתביעת חוב המגיע מגרמני או בקשר לנכס גרמני, או בתביעה לקיום חיוב אחר שגרמני נתחייב בו, יהיה רשאי, על אף האמור בכל תק אחר —

(1) לדחות מזמן לזמן את הדיון בתביעה, כדי לאפשר הבאת הוכחות מלאות עד כמה שאפשר;

(2) למחוק או לדחות את התביעה, אם לא הוכחה מעל לכל ספק המתקבל על הדעת.

(ג) השר רשאי, בתקנות, לקבוע סוגים של מקרקעים מוקנים אשר לגביהם יהיה האפוטרופוס רשאי לדחות את סילוקם של מסים, ארנונות או תשלומי חובה אחרים כיוצא באלה, כולם או מקצתם, החלים על מקרקעים כאלה, לתקופה ובתנאים שיקבע האפוטרופוס, באישור השר, בכל מקרה ומקרה.

14. (א) אדם או חבר בני אדם המחזיק או המנהל נכס מוקנה או הנהגה ממנו חייב למסור לאפוטרופוס, תוך שלושים יום מיום פרוסום מינויו, הודעה בכתב המכילה את פרטי הנכס המוקנה; ואם הגיע להחזקתו, להנהלתו או להנאתו — שלא בהסכמת האפוטרופוס — לאחר יום הפרסום, תוך שלושים יום מיום שהגיע להחזקה, להנהלה או להנאה.

(ב) כל החייב לפי סעיף קטן (א) למסור לאפוטרופוס הודעה בכתב, חייב גם למסור לו מזמן לזמן דינים וחשבונות, חשבונות, או מסמכים אחרים, או ידיעות אחרות, בקשר לנכס שבגללו נתחייב במסירת הודעה, ככל שידרוש האפוטרופוס מזמן לזמן.

(ג) דרש האפוטרופוס מאדם למסור לו, תוך הזמן הקבוע בהודעה, דינים יחשבונית, חשבונות, או מסמכים אחרים, או ידיעות אחרות, כאמור בסעיף קטן (ב), חייב האדם למלא אחרי כל האמור בהודעה.

15. (א) אסור לאדם, בלי הסכמה בכתב מאת האפוטרופוס —

(1) להחזיק נכס מוקנה, לנהלו או לטפל בו בדרך אחרת, להוציא מידו, להעבירו, או למסרו לכל אדם זולת האפוטרופוס;

(2) לסלק לכל אדם זולת האפוטרופוס חוב או לקיים כלפי כל אדם זולת האפוטרופוס כל חיוב אחר שזכות התביעה לגביו הוקנתה לאפוטרופוס;

(3) לפעול בקשר לנכס מוקנה על פי יפוי־כוח או הרשאה אחרת של

מרשה גרמני: אך מותר לעורך דין המורשה לכך כדין על ידי גרמני לייצג אותו גרמני בכל פעולה משפטית שפתח בה או שהוא עומד לפתוח בה נגד האפוטרופוס.

(ב) הסכמה לפי סעיף זה יכולה להינתן לפני המעשה או לאחריו.

(ג) פעולה שנעשתה בניגוד לסעיף זה — בטלה ומבוטלת.

(ד) אין לרשום בספרי האחוזה כל פעולה לגבי נכס מוקנה אלא על פי היתר בכתב מאת האפוטרופוס שניתן לפני הרישום או על פי פסק דין של בית משפט מוסמך. עברו ורשמו, יצווה בית המשפט, לפי בקשת האפוטרופוס, למחוק את הרישום וכל רישום שלאחריו.

(ה) הטוען שפעולה נעשתה לגבי נכס לפני שהיה לנכס מוקנה או שפעולה נעשתה לפי הסכמה או היתר בכתב מאת האפוטרופוס — עליו הראיה.

16. (א) השר רשאי, לפי שיקול דעתו בלבד, להפקיע כל זכות מזכויות האפוטרופוס או לבטל כל סמכות מסמכויותיו בנכס מוקנה —

(1) ששימש מקום קבוע לפולחן דתי בלבד; או

(2) שבעלו היה —

(i) מוסד כנסייתי, דתי, תרבותי, חינוכי או מוסד צדקה או חסד; או

(ii) גרמני שלדעת השר היה נרדף בגרמניה — ביחס מן הימים

שבין ג' בשבט תרצ"ג (30 בינואר 1933) ובין כ"ה באייר תש"ה

(8 במאי 1945) — מטעמי דת, לאום, השקפת עולם או משאר טעמים

כיוצא באלה, או שהיה צפוי לרדיפה כאמור אילו היה בגרמניה

אותה שעה; או

(iii) חבר בני אדם שכל חבריו, שותפיו, בעלי מניותיו, מנהליו או

מנהלי עסקיו הם גרמנים שלדעת השר היו נרדפים כאמור בפסקת

משנה (ii), או שגרמנים כאלה מכריעים באופן אחר בהנהלת עסקיו,

או שכל הונו הוא בידי גרמנים כאלה.

(ב) הופקעה זכות כאמור בסעיף קטן (א), תחזור אותה זכות למי שהיה

בעלה ערב הקנייתה לפי חוק זה, או לפי פקודת המסחר עם האויב, 1939, או לפי

חוק נכסי נסקדים, תשי" — 1950, הכל לפי הענין, או למי שבא תחתיו.

(ג) בוטלה סמכות כאמור בסעיף קטן (א), תרענק אותה סמכות או סמכות

מקבילה לה למי שנתמנה לכך על ידי השר, בתנאים שיקבע ובהתאם להוראות

שיוורה.

(ד) בהתעורר שאלה, לצורך סעיף זה, אם נכס מוקנה מסויים שימש מקום קבוע

לפולחן דתי בלבד, יכריע בה שר הדתות, והכרעתו תהא סופית.

17. (א) אישר האפוטרופוס בכתב שאדם או חבר בני אדם הוא גרמני, ייחשב

האדם או חבר בני האדם לגרמני, כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

(ב) אישר האפוטרופוס בכתב שנכס מסויים הוא נכס גרמני, ייחשב האדם

או חבר בני האדם לגרמני כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר.

הפקעת
זכויותיו וביטול
סמכויותיו של
האפוטרופוס
במקרים
מסויימים

דיני ראיות

(ג) העתק מאושר בידי האפוטרופוס מהכתוב בספריו או בתיק רשמי שלו או ממסמך אחר. שברשותו יתקבל בכל משפט או בכל פעולה משפטית אחרת כהוכחה לכאורה על נכונות תכנו.

(ד) אישור בכתב של האפוטרופוס בנוגע לדברים שבתחום תפקידיו יתקבל בכל משפט או בכל פעולה משפטית אחרת כהוכחה לכאורה של העובדות המפורטות באישור, אלא אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ה) האפוטרופוס, מפקחיו, סוכניו או סקידיו אינם מחוייבים להמציא במשפט או בפעולה משפטית אחרת כל ספר, תיק או מסמך אחר, שתכנו ניתן להוכיח לפי סעיף זה, והם אינם מחוייבים להעיד בנוגע לדברים שניתן להוכיחם על ידי אישור של האפוטרופוס כאמור בסעיף זה, אלא אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ו) אין לחקור את האפוטרופוס למקור הידיעות שהביאוהו למתן אישור לפי חוק זה, אלא אם הורה בית המשפט הוראה אחרת מטעם מיוחד.

(ז) תעודה, אישור, היתר, או כל מסמך אחר, שנראה מתוכם כי נחתמו, הוצאו, ניתנו או נמסרו על ידי השר או על ידי האפוטרופוס, רואים אותם כאילו נחתמו, הוצאו, ניתנו או נמסרו כך, כל עוד לא הוכח היסוכו של דבר.

האפוטרופוס —
שכרו והוצאותיו

18. (א) בשעת העברת נכס בהתאם לחוק זה, או בשעת הפקעת זכות או ביטול סמכות בנכס לפי סעיף 16, מגיע למדינה מהגרמני שכר כדי חמישה למאה משווי של הנכס; אולם השר רשאי, במקרה מסויים או בסוג מסויים של מקרים, להקטין את השכר או לוותר עליו.

(ב) לצורך קביעת השכר ייחשב כשווי של נכס מסוג המקרקעים שוויו הרשמי של אותו נכס כמשמעותו בסעיף 12, וכשווי של נכס אחר — המחיר שאפשר היה, לדעת האפוטרופוס, לקבל בעדו אילו נמכר, בשעת קביעת השכר, בשוק החפשי על ידי מוכר מרצון לקונה מרצון; ואם נמכר הנכס על ידי האפוטרופוס (בין שהוא נכס מסוג המקרקעים ובין שהוא נכס אחר) — המחיר בו נמכר למעשה.

(ג) מלבד השכר מגיעות למדינה מהגרמני או מבעל הנכס, הכל לפי הענין, כל ההוצאות (ובכלל זה הוצאות נסיעה, הוצאות משפט, שכר עורכי דין, סוכנים או אנשים אחרים שהועסקו על ידי האפוטרופוס בקשר לנכס) שהוצאו על ידי האפוטרופוס או בהסכמתו, או שנתחייב בהוצאתו, בקשר לנכס גרמני או לנכס שהאפוטרופוס חשבו לנכס גרמני, לשם שמירתו, החזקתו, תיקונו, פיתוחו או מטרת אחרות כיוצא באלה, עם רבית בשער של ששה למאה לשנה מיום ההוצאה.

(ד) התשלומים המגיעים לפי סעיף זה יהיו שעבוד על כל הנכסים של הגרמני או של בעל הנכס, הכל לפי הענין, אשר לו דין קדימה על פני כל שעבוד אחר, ואם היו בין נכסים אלה כספים, רשאי האפוטרופוס לנכות מהם את סכום התשלומים.

תשלום הוצאות
וכו' למסנה
על רכוש האויב,
לאפטרופוס
לנכסי נפקדים
ולאפטרופוס
הכללי

19. (א) במידה שיש בידי האפטרופוס כספים שהם נכס גרמני כמשמעותו בסעיף 2(ה)1, או שדינם כדין נכס גרמני כזה, ישלם האפטרופוס, מתוך כספים אלה, לממונה על רכוש האויב, לפי דרישתו, את האגרות, ההוצאות ושאר התשלומים המגיעים לו בקשר לאותו נכס או לנכסים אחרים של בעל אותו נכס.

(ב) במידה שיש בידי האפטרופוס כספים שהם נכס גרמני כמשמעותו בסעיף 2(ה)2, או שדינם כדין נכס גרמני כזה, ישלם האפטרופוס, מתוך כספים אלה, לאפטרופוס לנכסי נפקדים, לפי דרישתו, את השכר, ההוצאות ושאר התשלומים המגיעים לו בקשר לאותו נכס או לנכסים אחרים של בעל אותו נכס.

(ג) במידה שיש בידי האפטרופוס כספים שהם נכס גרמני שלגביו ניתן צו לפי סעיף 35 לפקודת האפטרופוס הכללי, 1944, או שדינם כדין נכס גרמני כזה, ישלם האפטרופוס, מתוך כספים אלה, לאפטרופוס הכללי, לפי דרישתו, את האגרות, ההוצאות ושאר התשלומים המגיעים לו בקשר לאותו נכס או לנכסים אחרים של בעל אותו נכס.

(ד) כל עוד לא שולם תשלום לפי סעיף קטן (א), (ב) או (ג), יהיה שעבוד על כל הנכסים של בעל הנכס, ולו דין קדימה על פני כל שעבוד אחר, לרבות שעבוד לפי סעיף 18(ד).

20. השר רשאי, בצו שיפורסם ברשומות, לקבוע אגרות שישולמו בעד תעודות, אישורים, כתבי היתר או מסמכים אחרים, או פעולות אחרות, של האפטרופוס, לפי חוק זה.

אגרות

21. השר יגיש לוועדת הכספים של הכנסת דין וחשבון על הפעולות לפי חוק זה תוך שלושה חדשים מתום כל שנת כספים.

דין וחשבון
לוועדת
הכספים של
הכנסת
עבירות

22. (א) אדם שעשה אחת מאלה:

(1) עבר על הוראה מהוראות סעיף 15 (א);

(2) הסתיר נכס גרמני מפני האפטרופוס או לא מסר לו נכס שהוא חייב למסור לו;

(3) מסר בזדון לאפטרופוס או לאחד ממפקחיו, מסוכניו, או מפקידיו, הצהרה או ידיעה שהיא כוזבת בפרט חשוב;

דינו — מאסר עד שתי שנים או קנס עד חמש מאות לירות או שני הענשים כאחד.

(ב) אדם שעשה אחת מאלה:

(1) לא מסר לאפטרופוס או לאחד ממפקחיו, מסוכניו, או מפקידיו, דין וחשבון, חשבון, הודעה, או מסמך אחר, או ידיעה, שהוא חייב למסור לפי חוק זה;

¹ ע"ר מס. 1380 מיום 28.12.44, תוס' 1, עמ' 110;

ע"ר מס. 1604 מיום 16.8.47, תוס' 1, עמ' 198;

ע"ר מס. 44 מיום כ"ו בטבת תש"ט (21.1.49), תוס' א', עמ' 112.

(2) מסר, בידעים, לאפוטרופוס או לאחד ממפקחיו, מסוכניו, או מפקידיו, הצהרה או ידיעה שהיא כוזבת בפרט חשוב;

(3) הפריע בזדון לאפוטרופוס או לאחד ממפקחיו, מסוכניו, או מפקידיו, במילוי תפקיד מתפקידיהם לפי חוק זה;

דינו — מאסר עד ששה חדשים או קנס עד מאה לירות או שני הענשים כאחד.

(ג) נאשם בעבירה לפי סעיף זה חבר בני אדם, יאשם בה גם כל אדם שהיה בשעת העבירה ראש החבר, מזכירו, נאמנו, מנהלו, מנהל עסקיו או חשבו הראשי או היחיד, אלא אם אדם זה הוכיח כי העבירה נעברה בלי ידיעתו או כי הוא נקט את כל האמצעים המתאימים למניעתה.

(ד) לא יוגש משפט על עבירה לפי סעיף זה אלא על ידי היועץ המשפטי לממשלת ישראל או בהסכמתו בכתב.

23. (א) כל הודעה, דרישה, או הוראה, שהאפוטרופוס חייב או רשאי לתתה לפי חוק זה, הרי אם נשלחה בדואר רשום לאדם שאליו היא מכוונת, תיחשב כאילו נמסרה לאותו אדם כעבור עשרה ימים מיום שנמסרה למשרד הדואר לשם משלוח, כל עוד לא הוכח אחרת.

(ב) כל הודעה, דרישה, או הוראה, כאמור בסעיף קטן (א), רשאי האפוטרופוס למסרה על ידי פרסומה ברשומות, ואין הוא חייב לציין בהודעה, בדרישה, או בהוראה, את שם האדם שאליו היא מכוונת.

(ג) כל הודעה, דרישה, או הוראה, לפי חוק זה שפורסמה ברשומות תיחשב כאילו נמסרה לכל הנוגע בדבר כעבור חמישה ימים מיום הפרסום.

24. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

אליעזר קפלן
שר האוצר

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

